

Ministereren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Til udvalget fremsendes hermed til orientering:

./. Supplerende grundnotat vedrørende meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske og sociale udvalg og Regionsudvalget -

Rapport om EU's digitale konkurrenceevne – hovedresultater af i2010-strategien for 2005-2009

- KOM (2009) 390.

Materialet er ligeledes sendt til Europaudvalget via Udenrigsministeriet.

Med venlig hilsen

Helge Sander

17. November 2009
Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Dok. nr. 1112503

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske og sociale udvalg og Regionsudvalget

Rapport om EU's digitale konkurrenceevne – hovedresultater af i2010-strategien for 2005-2009

KOM(2009)390

Optrykt på baggrund af grundnotat af 21. august 2009. Opdateringer af notatet er markeret med lodret streg i venstre margen.

Resumé

Kommissionen evaluerer i rapporten IKT-politikkerne de seneste fire år og konkluderer, at IKT-politikkerne har fastslået rollen som en hoveddrivkraft bag EU's økonomiske og sociale modernisering, samt at IKT-politikkerne er solidt forankret i EU's centrale politikker for vækst og beskæftigelse.

EU står over for vigtige beslutninger om, hvordan man skal opbygge en sammenhængende digital økonomi. På baggrund af evalueringsrapporten peger Kommissionen på ni områder af central betydning for EU's fremtidige IKT- og mediepolitikker.

Kommissionen har på den baggrund gennemført en offentlig konsultation om en ny europæisk IKT-strategi, der skal afløse i2010. I forbindelse med denne har regeringen afgivet et høringssvar, som gengiver de danske prioriteter.

Det forventes, at der vedtages rådskonklusioner på baggrund af meddelelsen i forbindelse med rådsmøde (transport, telekommunikation og energi) den 18. december 2009.

1. Baggrund

Med afsæt i den reviderede Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse¹ vedtog Kommissionen den 1. juli 2005 i2010-strategien² med det formål at udbygge EU's førerposition inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT) og lade informationssamfundets fordele arbejde for vækst og beskæftigelse. Strate-

3. november 2009

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø
Telefon 3545 0000
Telefax 3545 0010
E-post itst@itst.dk
Netsted www.itst.dk
CVR-nr. 2676 9388

Sagsbehandlere
Ellen Marie Friis Johansen
Telefon 3345 0118
Telefax 3545 0010
E-post emfj@itst.dk

Peter Mikael Ostenfeld
Telefon 3345 0118
Telefax 3545 0133
E-post pmo@itst.dk

¹ Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 22.–23. marts 2005)

² “i2010 – Et europæisk informationssamfund som middel til vækst og beskæftigelse”, KOM(2005) 229

gien skulle udbygge det indre marked for virksomheder og brugere og styrke forskning og innovation på IKT-området.

Kommissionen har ved KOM (2009) 390 den 4. august 2009 fremsendt en meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det europæiske og sociale udvalg og Regionsudvalget: ”Rapport om EU’s digitale konkurrenceevne – hovedresultater af i2010-strategien for 2005-2009”.

Meddelelsen danner grundlag for en offentlig konsultation om en ny europæisk IKT-strategi, der skal afløse i2010. Det er frist for høringssvar den 9. oktober 2009.

2. Formål og indhold

I meddelelsen peger Kommissionen blandt andet på, at IKT-politik i de seneste fire år har fastslået sin rolle som en hoveddrivkraft bag EU's økonomiske og sociale modernisering, samt at IKT-politikken er solidt forankret i EU's centrale politikker for vækst og beskæftigelse. IKT har således gjort EU mere modstandsdygtig i krisetider.

IT- og Telestyrelsen

i2010-initiativet har således lagt et fundament for et moderne informationssamfund. Men EU står ifølge Kommissionen over for vigtige beslutninger om, hvordan man skal opbygge en sammenhængende digital økonomi. Dertil kommer, at internettet i de kommende år forventes at udvikle sig til et omdrejningspunkt, som er en forudsætning for, at alle kan deltage fuldt ud i samfundslivet.

Kommissionen bedømmer generelt Danmark i den lande-specifikke rapport, der indgår som et bilag til statusrapporten. Der lægges vægt på, at Danmark er blandt de førende nationer vedrørende de fleste i2010-indikatorer, og at Danmark er i spidsen, når det drejer sig om at udvikle informationssamfundet. Danmark har den højeste bredbåndspenetration og den højeste andel af hyppige internetbrugere i Europa. Med handlingsplanen for grøn it er Danmark også på forkant for så vidt angår miljøvenlig anvendelse af IKT.

Kommissionen har i sin offentlige konsultation om en ny europæisk IKT-strategi peget på ni områder af central betydning for EU's fremtidige politikker i forhold til IKT og medier:

1. IKT som drivkraft for økonomisk genopretning, vækst og beskæftigelse
2. Grøn it
3. IKT-forskning og -innovation
4. Bredbånd
5. Konsolidering af det indre online-marked
6. Opmuntring af brugernes kreativitet
7. EU's rolle i internationalt IKT-samarbejde

8. Moderne og effektive offentlige serviceydelser
9. Forbedret livskvalitet

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men har haft mulighed for at afgive hørings-svar i forbindelse med Kommissionens høring med frist den 9. oktober 2009. Der foreligger ikke nogen udtalelser fra Europa-Parlamentet i denne forbindelse.

4. Nærhedsprincippet

Da det er en meddelelse, er nærhedsprincippet ikke relevant.

5. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Da meddelelsen ikke er juridisk bindende, får den ikke konsekvenser for dansk ret.

IT- og Telestyrelsen

6. Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Meddelelsen har ikke i sig selv administrative konsekvenser for det offentlige eller erhvervslivet. Meddelelsen forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet.

7. Høring

Regeringen har gennemført en bred høring af alle interesserede interessenter, herunder medlemmerne af EU-specialudvalget for it og telekommunikation, med henblik på efterfølgende udarbejdelse af regeringens høringssvar vedrørende prioriteterne for en ny europæisk IKT-strategi. Der var frist for høringssvar den 18. september 2009.

Følgende har i denne forbindelse afgivet høringssvar: Danmarks Radio, Dansk Energi, Dansk IT, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Det Centrale Handicapråd, DI/ITEK, Forenede Danske Antenneanlæg, Foreningen af Danske Interaktive Medier, IT-Politisk Forening samt TDC. Endvidere har Advokatrådet, Forbrugerombudsmanden, Roskilde Universitet, Syddansk Universitet, Telekommunikationsindustrien samt Aalborg Universitet oplyst, at man ikke har bemærkninger i forbindelse med høringen.

Danmark Radio (DR) deler Kommissionens og IT- og Telestyrelsens vurdering af IKT-udviklingens betydning for den økonomiske og samfundsmæssige udvikling i Danmark og Europa, hvilket ifølge DR ikke mindst gælder på medieområdet, hvor IKT-udviklingen er ved afgørende at forandre den måde, hvorpå radio-, tv- og internetindhold bliver produceret, distribueret og anvendt.

Generelt er det DRs vurdering, at udviklingen er til gavn for DR og for danske mediebrugere, hvilket særligt gælder på distributionsområdet, hvor udbredelsen af bredbåndsforbindelser, PC'er og mobile afspillere har gjort det muligt at tilbyde medieindhold på nye platforme, hvor brugerne selv vælger hvor, hvornår og hvordan de vil udnytte DRs programmer og tjenester. Selvom IKT-udviklingen også giver udfordringer i form af øget konkurrence fra globale medieudbydere og øget behov for investeringer i ny teknologi, kan DR således fuldt ud bakke op omkring EU's initiativer til fortsat at fremme udvikling på IKT-området i Europa.

Særligt vedrørende bredbånd ser DR udbredelsen af dette som en afgørende faktor for at realisere IKT-udviklingens potentiale i Danmark. Adgang til bredbåndsforbindelser af tilstrækkelig kvalitet og båndbredde er således ifølge DR en forudsætning for, at borgerne fuldt ud kan udnytte muligheden for interaktiv adgang til DR og andre danske kulturinstitutioners indhold. DR kan på den baggrund støtte op omkring Kommissionens fokus på bredbåndsudviklingen som et væsentligt indsatsområde. DR henleder i den forbindelse opmærksomheden på DRs og de europæiske public service-broadcasters rolle som drivkraft for bredbåndsudviklingen. Netop muligheden for at få adgang til attraktivt public service-indhold såsom nyheder, børneprogrammer, tv-drama og arkivstof må således ifølge DR forventes at være en væsentlig faktor for borgernes villighed til at investere i bredbåndsforbindelser. DR foreslår derfor, at public service-broadcasternes rolle som drivkraft for bredbåndsudvikling via public service-indhold på internettet indtænkes i EU's kommende IKT-strategi.

DR henleder dog samtidigt opmærksomheden på, at broadcast af radio og tv trods IKT-udviklingen også fremover må forventes at spille en afgørende rolle i den europæiske befolknings medieforbrug. Forskning i medieforbrug peger således ifølge DR entydigt på, at borgerne parallelt med internettets interaktive muligheder også ønsker at udnytte de traditionelle broadcastmediers tilbud (dvs. fra radio og tv) om et redigeret flow af nyheder, underholdning mv., som kan nydes i fællesskab foran skærmen. Selvom anvendelsen af interaktivt medieindhold via bredbåndsforbindelser vil stige de kommende år, er der derfor ifølge DR ingen tvivl om, at broadcast af radio og tv også fremover vil have afgørende betydning for danskernes og europæernes medieforbrug.

DR gør særligt opmærksom på, at Danmark – ligesom hovedparten af de europæiske lande – har valgt at prioritere udviklingen af det jordbaserede digital sendenet, DTT som en platform, der kan sikre danskerne lige og gratis adgang til public service indhold. DR opfordrer på den baggrund til, at muligheden for at opretholde og udvikle DTT-nettet som en attraktiv og tidssvarende platform for broadcast indtænkes i EU's kommende IKT-strategi, særligt i forbindelse med overve-

jelser om prioritering af knappe frekvensressourcer mellem broadcast og trådløst bredbånd.

Dansk Energi (DE) finder det af afgørende betydning, at den danske tilgang er åben og ambitiøs med henblik på at få indflydelse på de kommende fem års europæiske IKT-politik. DE anfører, at eftersom Danmark ofte fremhæves som førende inden for it- og teleområdet, er Danmark derfor nødt til at gå forrest og vise vejen for resten af Europa.

Dansk Energi er overordnet enig i Kommissionens ni fokusområder for en ny IKT-strategi og forslår, at regeringens fem strategiske IKT-målsætninger tilpasses i overensstemmelse hermed. For hvert af de tilpassede danske fokusområder foreslår DE tillige, at der udarbejdes en dansk handlingsplan, således at der op sættes danske mål, delmål og initiativer, som relaterer sig til den europæiske dagsorden. På denne måde sikres det ifølge DE, at dansk it- og telepolitik får maksimeret sin indflydelse i forhold til den europæiske politik, og at Danmark fortsat er med blandt de førende europæiske IKT-nationer.

IT- og Telestyrelsen

DE lægger særligt vægt på følgende forhold:

- Fremme af en IKT-industripolitik i EU's medlemsstater, hvor konkurrencen med navnlig Asien og USA tages op.
- Videreudbygning af den nye digitale infrastruktur i form af højhastighedsforbindelser med henblik på at bidrage positivt til vækst og beskæftigelse i samfundet, og herunder at fremme privat-offentlige samarbejder og at sætte en ny definition på bredbånd, som værende 2 megabit i sekundet.
- At bruge IKT, som grøn motor for en bæredygtig udvikling, herunder ved at der afsættes midler til forskning og udvikling på dette område.
- Udbredelse af "Cloud Computing" (virtualisering af it-ressourcer) i den offentlige sektor, hos små- og mellemstore virksomheder samt i private hjem, hvilket kræver hurtige internetforbindelser.
- Et europæisk Silicon Valley, som tager konkurrencen op med navnlig USA, hvad angår forskning og udvikling i fremtidens IKT-produkter, og som samtidig understøtter iværksætteri inden for digitale tjenester.

- Revurdering og tilpasning af ophavsrettighederne i lyset af den digitale virkelighed, særligt med henblik på Creative Commons, hvor kreativitet fremmes.

DANSK IT anerkender de betydelige hovedresultater af i2010 strategien, som er en strategi, der har medvirket til at sætte IKT på landkortet i europæisk forstand. **DANSK IT** støtter ambitionen om at videreudvikle de mange it-strategiske aktiviteter i EU under et samlende fælles europæisk politisk projekt. EU har ifølge **DANSK IT** brug for en ny politisk forankret digital samfundsvision, som ikke bare tager udgangspunkt i, at it forbruges, men også at der skal skabes, produceres og distribueres ved brug af it.

DANSK IT anfører, at EU står over for væsentlige udfordringer i det kommende årti med henvisningen til, at den globale konkurrence dag for dag skærper kravene til virksomhedernes evne til at udvikle nye og bedre løsninger og produkter samtidigt med, at den demografiske udvikling dag for dag øger kravene til nationalstaternes velfærdssystemer. Hertil kommer ifølge **DANSK IT** finanskrisen og klimaforandringerne, der forstærker kravene om helt nye, mere effektive og langt mere bæredygtige løsninger i de kommende år.

DANSK IT finder det nødvendigt, at EU udvikler nye svar på disse udfordringer, og at svaret ligger i informationsteknologien, som ulig andre teknologier rummer så stor fornyelseskraft og innovationsmuligheder, og således er afgørende for fremtidens vækst og velstand i EU. På den baggrund finder **DANSK IT**, at der er brug for en ny stærk fælles vision for hele det europæiske fællesskab med henblik på at mobilisere en kollektiv fælles europæisk indsats i retning af at gøre IKT-området til et centralt politisk indsatsområde. Dette kan ifølge **DANSK IT** imødegå den stigende arbejdskraftmangel, den voksende velfærdspres og den øgede internationale konkurrence for EU.

Efter **DANSK IT**'s opfattelse, er der særligt behov for politisk og strategisk fokus på følgende indsatsområder:

- Definition af de digitale kompetencer (både bruger- og skaber-), som er nødvendige for at anvende fremtidens vigtigste innovationsværktøjer, samt identifikation af, hvordan EU-borgerne rustes med disse kompetencer.
- Styrkelse af det digitale image med henblik på at tiltrække flere (unge) til it-uddannelser.
- At der sættes skub i digitaliseringen med en helt ny visionær dagsorden med henblik på øget velfærd.

- At øge forståelsen af ”den digitale virksomhed” med henblik på at afklare, hvad det kræver af fremtiden virksomheder at være frontløber på den digitale markedsplads de næste ti år.
- Øget fokus på at bygge den nødvendige digitale infrastruktur (eksempelvis netværk, systemer og maskiner).
- Behov for at man i EU tegner et politisk projekt på it-området med henblik på at gennemføre vigtige reformer og standardisering, som det blandt andet er set på teleområdet.

DANSK IT anbefaler, at man konkret fra politisk hånd tager udgangspunkt i de udfordringer, som EU står over for i denne tid, navnlig den økonomiske krise, klimaet og ældrebyrden. Disse områder er efter DANSK IT’s mening velegnede til at fremme anvendelsesgraden af IKT og udgør samtidig en mulighed for at forbedre den økonomiske situation i medlemslandene samt skabe øget trivsel og velfærd for EU’s borgere.

IT- og Telestyrelsen

EU bør ifølge DANSK IT arbejde aktivt for at udnytte medlemsstaternes forskellighed i forhold til den konkrete og strategiske anvendelse af IKT, herunder ved at medlemsstater, som har opnået høj modenhed eller er anerkendt som best practice inden for et specifikt område, danner fortro for de resterende medlemslande. DANSK IT er ligeledes af den opfattelse, at EU’s IKT-strategi ikke kan stå alene, og der i forbindelse med opfølgningen på i2010 bør gøres en særlig indsats for at medlemsstaternes IKT-strategier også tager højde for de enkelte medlemsstaters særlig forudsætninger, udfordringer og målsætninger.

Danske Handicaporganisationer (DH) ser en stor udfordring i at sikre, at informationssamfundet bliver tilgængeligt for alle (e-tilgængelighed), hvilket inkluderer mennesker med handicap. Tilgængelighed handler ifølge DH om at sikre, at alle kan benytte informations- og kommunikationsteknologien, heriblandt personer med handicap.

DH anfører, at Danmark og EU er ved at ratificere FN’s Konvention om rettigheder for personer med handicap og har forpligtet sig til at sikre tilgængelighed for personer med handicap under henvisning til artikel 9 (om at man skal træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til den information og kommunikation, herunder IKT, der er åben for eller gives offentligheden). Erfaring viser ifølge DH, at dette ikke sker af sig selv, hvorfor der er behov for at stille krav om, at IKT-teknologi (både løsninger og teknologisk udstyr) lever op til tilgængelighed, hvilket nødvendiggør krav til alle udviklere, leverandører og udbydere af teknologiske løsninger og udstyr.

DH mener derfor, at EU skal stille krav om tilgængelighed og sikre håndhævelse på de områder, hvor der allerede findes sektorspecifik lovgivning. I tilfælde, hvor der ikke allerede findes sektorspecifik lovgivning, men hvor dette er den rette løsning, skal der ifølge DH implementeres sektorspecifik lovgivning. Derudover er der ifølge DH behov for et horisontalt "e-tilgængelighedsdirektiv", der skal sikre tilgængelighed inden for de IKT-områder, der ikke er dækket af sektorspecifik lovgivning.

DH anfører, at Kommissionen i 2007 gennemførte en undersøgelse af fremskridt på e-tilgængelighedsområdet (kaldet "MeAC"), der tydeligt viste en klar sammenhæng mellem resultater på området og bindende lovgivning. Denne undersøgelse understreger ifølge DH meget kraftigt nødvendigheden af lovgivning på e-tilgængelighedsområdet, ligesom det er afgørende, at et tilgængeligt informationsfundament er baseret på veldefinerede fælles standarder.

IT- og Telestyrelsen

Anvendelsen af veldefinerede fælles standarder vil ifølge DH være med til at fremme inklusion af personer med handicap i samfundet, såfremt det sikres, at denne gruppes behov indgår i standardiseringsarbejdet, hvorfor udviklingen af disse bør ske i et tæt samarbejde med repræsentanter for personer med handicap. Dette kræver ifølge DH, at det europæiske samfund afsætter de nødvendige ressourcer til at understøtte samarbejdet mellem standardiseringsorganerne og repræsentanter for personer med handicap, således at dette arbejde ikke styres af erhvervslivet.

Endelig anfører DH, at hvor det ikke er muligt at gøre standardteknologi tilgængelig for alle, vil der være behov for at få udviklet særlig kompenserende teknologi – både udstyr og programmer – til grupper af personer med handicap. Denne teknologi bruges. Eksempler herpå er taleteknologier, såsom talesyntese og talegenkendelse, og det skal ifølge DH sikres, at det førnævnte standardiseringsarbejde sikrer interoperabilitet mellem den kompenserende teknologi og standardteknologien.

Slutteligt anfører DH, at såfremt udviklingen af ovennævnte udstyr ikke er økonomisk profitabelt for producenter, bør det offentlige afsætte særlige økonomiske ressourcer til udvikling af dette.

Danske Regioner finder det er oplagt at fokusere digitaliseringsindsatser på områder, hvor der kan effektiviseres og hentes gevinster med henvisning til, at alle myndigheder og virksomheder har en naturlig fordel i at anvende ressourcerne bedst muligt, ikke mindst set i lyset af den finansielle krise. Danske Regioner anfører dog, at forudsætningen for, at disse gevinster kan høstes, er et stort brugeroptag, hvilket vil følge af brugervenlighed og særligt af relevant indhold for den enkelte bruger/borger.

På den baggrund er Danske Regioner enig i, at der skal sikres en infrastruktur, som muliggør innovative, åbne og tilgængelige løsninger, høj sikkerhed og ikke mindst relevant indhold samt et grønt fokus. IKT-løsninger giver ifølge Danske Regioner borgere og medarbejdere redskaber til hurtigt, nemt og sikkert at udføre de transaktioner, der enten er nødvendige i brugerens arbejde eller i forhold til serviceydelser over for borgerne, herunder selvbetjening og indsigt i egne sager og forhold.

Det er Danske Regioners opfattelse, at relevante digitale løsninger til borgerne ikke alene giver borgerne bedre service og større indsigt, men at digitale løsninger og overblik giver et udgangspunkt for et bedre samspil mellem engagerede og vidende borgere og myndigheden. Danske Regioner anfører, at borgerne i stigende grad ønsker at kunne tilgå data, som det offentlige har om borgeren for derved at kunne sikre sig, at data er korrekte og opdaterede samt for at følge deres sag eller behandling. Samtidig er der ifølge Danske Regioner et stigende behov i det offentlige for at kunne dele data uden at kompromittere informationsikkerheden eller borgernes tillid. Danske Regioner anfører, at hensynet til patientsikkerhed i sundhedsvæsenet betyder, at opdaterede, pålidelige og tilgængelige data er centralt.

For at imødegå den demografiske udvikling (mange ældre, få unge) fokuserer Danske Regioner på øget anvendelse af digital service og øget anvendelse af telemedicinske løsninger på sundhedsområdet. Det er en teknologi, som de danske regioner har store forhåbninger til, og som lever op til visionerne om innovative og grønne løsninger, der kommer borgeren i møde. For at understøtte disse løsninger og den fortsatte innovation på området anbefaler Danske Regioner, at der i EU's IKT-strategi fokuseres på videre udbredelse af det mobile internet, og for at understøtte det langsigtede behov herfor – blandt andet i regionerne – er brug for, at dette sker til den brede befolkning, og at der også understøttes mobilitet på tværs af landegrænser.

Det Centrale Handicapråd (DCH) identificerer det at sikre, at personer med funktionsnedsættelse også sikres adgang og mulighed for at anvende tilbud og muligheder, der stilles til rådighed for andre borgere, som én af de væsentligste udfordringer for det europæiske informationssamfund fremover.

DCH anfører, at internettet ikke er den eneste forudsætning for et velfungerende og tilgængeligt informationssamfund. IKT-produkter såsom computere eller pengeautomater indgår ifølge DCH også som en del af grundlaget for det moderne informationssamfund. Set i lyset af dette og FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, hvor et af de generelle principper bag konventionen netop er retten til fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet, opfordrer DCH til, at den danske regering i sine forslag til EU's kommende strategi for in-

formationssamfundet lægger betydelig vægt på tilgængeligheden også for personer med funktionsnedsættelse. Det er ligeledes vigtigt for DCH, at der sættes fokus på universelt design med henblik på at sikre tilgængeligheden i forhold til alle teknologiske områder i informationssamfundet.

DCH anfører udviklingen af fælles standarder som endnu en vigtig faktor for at sikre tilgængeligheden for personer med funktionsnedsættelse, det foreslås, at der i den kommende europæiske IKT-strategi afsættes de nødvendige ressourcer til at understøtte samarbejdet mellem standardiseringsorganerne og repræsentanter for personer med funktionsnedsættelse. DCH noterer sig, at spørgsmålet om at sikre tilgængeligheden for personer med funktionsnedsættelse indgår allerede i den nuværende i2010-strategi, men anfører, at flere undersøgelser desværre viser, at målet om fuld tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelse, på trods af adskillige henstillinger om tilgængelighed (herunder ministererklæringen fra Riga³) langt fra er opfyldt.

IT- og Telestyrelsen

”MeAC”-undersøgelsen⁴ om IKT-produkters og tjenesteydelsers tilgængelighed for personer med handicap og ældre personer viser ifølge DCH, at der er en klar sammenhæng på nationalt plan mellem den lovgivning, der er vedtaget, og de fremskridt, der er sket. DCH opfordrer derfor til, at der i den kommende strategi lægges vægt på at inddrage andre midler, herunder lovgivning, for at sikre tilgængeligheden, således at målet om tilgængelighed til informationssamfundet opfyldes, og at EU inklusive Danmark derved lever op til indholdet i FN’s konvention om handicappedes rettigheder.

DCH noterer sig, at Kommissionen i oplægget til den nye IKT-strategi blandt andet foreslår, at moderne og effektive offentlige serviceydelser skal stilles til rådighed og gøres tilgængelige, samt IKT skal udnyttes til at forbedre EU-borgeres livskvalitet, og at et af de konkrete politiske tiltag i forbindelse med i2010-strategien også var spørgsmålet om at sikre dette. DCH noterer sig endvidere, at 50 procent af offentlige forvaltningstjenester i EU er fuldt tilgængelige online, og at antallet af borgere, der benytter disse tjenester, vokser støt, herunder også i Danmark. På den baggrund konstaterer DCH med beklagelse, at flere undersøgel-

³ Ministererklæringen fra Riga fra 2006 omfatter en række initiativer med henblik på fremme af IKT-tilgængelighed, herunder blandt andet: at indtænke tilgængelighedshensyn i udarbejdelsen af nye lovgivningsrammer for elektronisk kommunikation; periodiske kortlægninger af såvel IKT-tilgængelighed som web-tilgængelighed; forslag om udarbejdelse af fælles EU-standarder for IKT-tilgængelighed med henblik på mærkning og i forbindelse med offentlige indkøb; arbejde for fuldt tilgængeligt indhold på alle platforme, herunder digital-tv og internet, og særligt krav om 100 procent tilgængelige offentlige hjemmesider inden 2010.

⁴ MeAC står for "Measuring progress of eAccessibility in Europe", som er en kommissionsundersøgelse fra 2007 om fremskridt på e-tilgængelighedsområdet:
www.ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/library/studies/meac_study/index_en.htm

ser viser, at der er store problemer med tilgængeligheden for personer med funktionsnedsættelse. DCH opfordrer derfor til, at tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelse i forhold til blandt andet onlineserviceydelse får en højere prioritet i den kommende strategi, end tilfældet har været i i2010-strategien.

Opsummerende henstiller DCH til, at 15 procent af befolkningen i Europa har et handicap, og tallet for personer i den arbejdsdygtige alder 20 procent, hvorfor der bør ses nærmere på, hvilke midler der er de bedst egnede til at sikre tilgængeligheden.

DI ITEK bemærker, at EU's i2010-strategi har været et vigtigt instrument til at skabe opmærksomhed og fastholde politisk fokus på betydningen af it, tele, elektronik og kommunikation som forudsætninger for at løse samfundets vigtige udfordringer og som forudsætning for at skabe vækst og velfærd. DI ITEK mener derfor, at der er et stort behov for, at i2010 følges op med en strategi for de kommende år, samt at der i medlemsstaterne formuleres tilsvarende politiske digitale visioner.

IT- og Telestyrelsen

I forhold til emnerne anført af henholdsvis Kommissionen og den danske regering vedrørende en ny europæisk IKT-strategi, savner DI ITEK en række emner:

- Indfrielse af potentialerne i "den intelligente virksomhed" med henblik på at forbedre virksomhedernes produktivitet.
- eHealth og intelligent trafik som selvstændige fokusområder.
- Øget fokus på borgernes digitale kompetencer.
- Det offentlige som et lokomotiv for bredbåndsudviklingen ved at udbyde nye og relevante tjenesteydelser for borgerne.

Derudover ønsker DI ITEK at pointere, at udviklingen af et højhastighedsinternet bør være markedsdrevet og teknologineutral, idet man med bekymring konstaterer, at den offentlige sektor (kommunalt, regionalt eller nationalt) i visse andre lande har planer om at involvere sig i gennemførelsen og/eller finansieringen af sådanne projekter. Dette fraråder DI ITEK stærkt med henvisning til, at al erfaring desværre viser, at offentlig involvering i drift fører til konkurrenceforvriddning og risiko for ineffektivitet på et marked. I denne sammenhæng finder DI ITEK det ligeledes bekymrende, at Kommissionen og visse medlemslande har tilbøjelighed til at fremme fiberinvesteringer, hvilket forvrider markedet i forhold til de mange andre teknologier, der kan sikre borgere og virksomheder bredbåndsløsninger, herunder kabel-tv-net og mobile og trådløse adgangsformer.

DI ITEK finder, at Danmarks og EU's IKT-politik bør sikre borgere og virksomheder adgang til et bredt udbud af indhold og tjenester, hvilket markedskræfterne som udgangspunkt skal klare, jf. ovenfor fremførte bemærkninger. DI ITEK anfører dog, at der er opstået nye problemstillinger på dette område, herunder pirateri (eksempelvis fildeling af ulovlige kopier over nettet), hvilket vurderes at være et problem for ikke bare indholdsleverandørerne, men for alle parter. På den baggrund ser DI ITEK et behov for at finde løsninger, som dæmper op mod pirateriet, men at det også sker på en måde, der ikke krænker borgeres og virksomhedernes ret til internetadgang, hvorfor den fremtidige IKT-strategi bør formulere grænser for, hvad teleudbydere skal være forpligtet til i denne sammenhæng.

DI ITEK ønsker også at fremhæve, at spørgsmålet om netneutralitet, hvilket vil sige, at alle indholdsudbydere skal have lige ret til at få deres indhold skubbet ud til forbrugerne på internettet, endnu ikke har været et reelt problem i Danmark. Ét af de springende punkter er ifølge DI ITEK, om operatørerne har ret til at prioritere trafikken og derved sikre, at operatørens egne indholdstjenester kommer frem til forbrugeren med en bestemt kvalitet – forstået således, at andre indholdsudbydere ville være afskåret fra at kunne gøre det samme. DI ITEK anfører, at tilgangen til dette område bør være afbalanceret med henvisning til, at operatørerne skal have mulighed for at prioritere i internettrafikken, forudsat at der er gennemsigtighed over for slutbrugerne, og at andre indholdsudbydere også kan købe sig til en prioritering af deres indhold på lige vilkår.

Endelig henvises der til en rapport fra det svenske EU-formandskab ("A Green Knowledge Society"⁵), som man finder i overensstemmelse med DI ITEK's egen digitale mission. Dette gælder navnlig forslaget om at medfinansiere eksterne rådgiveres hjælp til at implementere IKT-løsninger i virksomhederne, hvilket ifølge DI ITEK er identisk med DI's forslag om, at de 240 mio. kr. af Højteknologifondens midler, der har været indefrosset i 2008 og 2009, benyttes til at fremme mindre og mellemstore virksomheders innovation ved at inddrage private teknologi- og videnrådgivere.

Forenede Danske Antenneanlæg (FDA) finder overordnet, at den eksisterende i2010-strategi bør fortsætte, og at der bør igangsættes initiativer på relevante områder med henblik på en samlet strategisk ramme for udformning af politikker, der kan bidrage til at opnå nye målsætninger.

FDA anfører, at en sammenhængende infrastruktur er fundamentet for et optimalt fungerende vidensamfund. FDA henviser til, at internationale opgørelser om udbredelse af bredbåndsnet ofte fejlagtigt kun fokuserer på fiberforbindelser og således sætter lighedstegn mellem fiberforbindelser og bredbåndsnet. FDA finder,

⁵ Er tilgængelig på det svenske EU-formandskabs hjemmeside:
www.se2009.eu/visbyagenda

at de asiatiske landes udvikling på dette område hermed overvurderes, mens de europæiske lande undervurderes, fordi deres net består af hybride forbindelser af både fiber, kobber og kabel-tv.

FDA finder, at indsatsområderne derfor bør være udvikling af standarder og teknologier, som til stadighed gør hastigheder i eksisterende infrastrukturer hurtigere, herunder særligt for så vidt angår de mange eksisterende, kobberbaserede infrastrukturer, som findes over hele Europa og især i byområderne. Disse kabler, som også findes i danske antenneforeningernes net, kan ifølge FDA i dag opnå hastigheder på cirka 160 megabyte i sekundet og derfor kan levere mere end rigelig kapacitet mange år frem i tiden. Samtidig er opgradering til højere hastigheder af disse anlæg i FDA's optik meget billigere end udlægning af ny fiber. Desuden bør minimumsstandarderne for fælleseuropæiske kvalitetsstandarder for komponenter ifølge FDA øges, ligesom der bør udvikles fælleseuropæiske kvalitetsstandarder for selve arbejdet med at etablere, servicere eller reparere infrastrukturer.

IT- og Telestyrelsen

Endelig bemærker FDA følgende:

- At applikationer, der er de mest interessante i relation til videnssamfundet, bør udvikles og gøres lettere, sikrere og billigere tilgængelige.
- At omkostningsniveauet er en væsentlig praktisk barriere for udviklingen af IKT på tværs af landegrænserne i Europa med mobiltelefoni (roaming) som et godt eksempel herpå.
- At andre praktiske barrierer er tekniske standarder og lovgivning for infrastrukturer, hardware, applikationer og anden informations- og kommunikationsteknologi.
- At Europas forholdsvis velfungerende infrastrukturer er én af de væsentligste, digitale styrkepositioner på globalt plan for EU.

Foreningen af Danske Interaktive Medier (FDIM) har bidraget til høringen med udgangspunkt i egne indsamlede data om danske hjemmesider, men ønsker at fokusere på tendenser, der med stor sikkerhed også gør sig gældende på europæisk plan.

Ifølge FDIM fremgår det klart, at en dansk problemstilling er, at brugernes tidsforbrug på danske hjemmesider falder og samtidigt stiger hastigt på store udenlandske hjemmesider, herunder særligt amerikanske såsom Google, Facebook, og Youtube. FDIM anfører, at dette på længere sigt være kan en udfordring i forhold til opretholdelse, udvikling og produktion af dansk kvalitetsindhold på internettet, og at tendensen formentlig også gør sig gældende på europæisk plan. FDIM henviser til, at de danske netudgivers andel af det samlede tidsforbrug på nettet

faldt fra 61 % i maj 2008 til 47 % i maj 2009. Tidsforbruget forsvinder til store udenlandske hjemmesider, og primært ovennævnte Google, Facebook og YouTube, som tegner sig som de største både målt på tidsforbrug og antallet af sidevisninger i maj 2009. FDIM skønner, at denne udvikling betyder færre annoncekroner til danske hjemmesider, som dermed ikke bliver (gen)investeret i udvikling af dansk indhold til internettet.

I forlængelse af ovenstående anfører FDIM, at Europa står på sidelinjen med hensyn til internettjenester og applikationer, hvor USA dominerer det nye, interaktive 'webhabitat', navnlig hvad angår 'web 2.0'-teknologier og sociale netværk.

I forhold til høringsoplægget hæfter FDIM sig primært ved regeringens målsætning om relevant digitalt indhold og tjenester med stor nytteværdi. Hvis Danmark og EU skal opretholde en digital førerposition og drage konkurrencemæssige fordele heraf, er udvikling og produktion af indhold ifølge FDIM helt afgørende. FDIM lægger i øvrigt vægt på, at det danske bidrag til EU's kommende IKT-strategi tager afsæt i, at internettet har en positiv indvirkning på den demokratiske debat i form af øget gennemsigtighed, idet borgerne hermed har mulighed for at komme tættere på de folkevalgte og bidrage aktivt til samfundsdebatten. FDIM anfører, at internetmedierne med internettets udvikling er blevet en vigtig kilde til eksempelvis nyheder og informationssøgning.

IT- og Telestyrelsen

FDIM finder det væsentligt, at det koster penge at producere kvalitetsindhold til internettet, hvilket betyder, at uafhængige internetmedier enten kun indeholder kommercielt bæredygtigt indhold eller indhold produceret af egen lyst og uden forventninger om at kunne tjene penge. Sidstnævnte type indhold er ifølge FDIM ikke levedygtigt i et længere perspektiv med henvisning til, at meninger kan produceres billigt, men at researchkrævende og original journalistik kræver ressourcer.

FDIM anfører endvidere, at internettet i det moderne demokrati har udviklet sig til at være dét offentlige rum, hvor alle har adgang, hvor informationer kan søges, og hvor nyheder kan deles og diskuteres.

Slutteligt anfører FDIM, at fremtidige hovedudfordringer for danske og europæiske internetmedier og -virksomheder hviler på fire aspekter, som det kan være nødvendigt at lade indgå i støtteordninger:

- Udbud gennem støtte til etablering og drift af indholdsprojekter, som ikke er kommercielt bæredygtige, og som derfor ikke vil se dagens lys under rent kommercielle rammebetingelser.

- Kvalitet gennem støtte til projekter med høje produktionsomkostninger (eksempelvis researchkrævende eller teknisk krævende produktioner) for at højne kvaliteten.
- Innovation gennem støtte til projekter med en profil, der kan give danske internetmedier et innovationsforspring, herunder i form af en fond svarende til den hollandske "Digital Pioneers Fund".
- Internationalisering gennem støtte til projekter, som er med til at sikre udviklingen af et stærkt dansk og europæisk kvalitetsudbud på nettet i en tid med øget international konkurrence og dramatisk øget forbrug af amerikanske internetsider, herunder udvikling af projekter som har globalt potentiale.

IT- og Telestyrelsen

FDIM ser i øvrigt gerne, at en kommende EU-strategi tager udgangspunkt i en kortlægning af det europæiske internetsamfunds omfang, styrkepositioner og konkurrencedygtighed.

IT-Politisk Forening (IT-POL) har i sit hørings svar fremført en række områder, som man bør se nærmere på i forbindelse med udformningen af den kommende europæiske IKT-strategi.

IT-POL bemærker, at man i EU tidligere har behandlet spørgsmålet om softwarepatenter, men at der endnu ikke er kommet en afklaring på, hvorvidt disse patenter er tilladte i EU eller ej. IT-POL anfører, at softwareprogrammører er enige om, at softwarepatenter hæmmer udviklingen, ligesom små og mellemstore virksomheder heller ikke ønsker disse. IT-POL erkender, at softwarepatenter kan være ønskelige, såfremt disse beviseligt gavner innovationen, hvilket man dog fra IT-POL's side savner dokumentation for. Omvendt henviser IT-POL til revolutionerende softwareideer, som ikke er fremkommet som følge af patenter, herunder internettet, elektronisk stavekontrol, e-mail, tekstbehandling og regneark.

IT-POL bemærker, at det kan være svært for borgerne at få internetadgang i yderområderne. IT-POL foreslår imidlertid, at man som et alternativ til forsyningspligt over for teleudbydere i stedet reserverer et større frekvensområde til licensfri brug med henblik på, at borgerne selv kan få adgang til internettet via eget udstyr. IT-POL anfører, at det er oplagt i den sammenhæng at se til på de frekvenser, som frigøres som følge af digitaliseringen af TV-signalerne. Eksempler på dette er ifølge IT-POL Djurslandsnet i Danmark og i Galway, Irland.

IT-POL anfører, at det offentlige producerer mange data, som for en stor dels vedkommende kan være nyttige for borgere og virksomheder. Eksempler herpå er ifølge IT-POL blandt andet ruteplaner, kort og vandkvalitetsprøver. Idet produktionen af disse data er bekostet af det offentlige, vil det ifølge IT-POL være rime-

ligt, at borgere og virksomheder som udgangspunkt frit kan benytte disse data – dog med undtagelser for så vidt angår personfølsomme oplysninger med videre, såsom sygejournaler.

IT-POL finder, at det skal være muligt for EU at kritisere regimer, der udøver censur mod deres borgere. Derfor skal EU ifølge IT-POL sikre, at ingen af EU's medlemslande selv blokerer adgangen til information – uanset hvor anstødelig informationen må være for visse grupper.

Copyright skal ifølge IT-POL være med til at give lyst til at lave mere indhold, hvorfor det er vigtigt, at copyright ikke virker begrænsende for nyt indhold. IT-POL anfører videoerne på YouTube som et eksempel herpå, idet YouTube kræver af sine brugere, at indhold, der lægges op, må bruges af andre brugere til at lave et afledt værk baseret på videoen. Denne type kreativitet bør EU ifølge IT-POL være med til at bakke op om, hvilket i praksis kan sikres ved at alt materiale, som bekostes af EU og medlemsstaternes offentlige sektorer, gøres offentligt tilgængeligt under en licens, som giver mulighed for, at borgerne kan genbruge materialet. De mest anerkendte internationale licenser til den slags værker er ifølge IT-POL Creative Commons, og materialet kan være internetsider, billeder, rapporter og videoer. Endelig anfører IT-POL, at de offentlige institutioner som udgangspunkt gør deres materiale tilgængeligt via en fri licens, og kun i undtagelsestilfælde vælger en mere restriktiv licens.

IT- og Telestyrelsen

Endelig noterer IT-POL sig, at EU flere gange har dømt Microsoft for monopolmisbrug, men at det ikke har ændret på, at Microsoft stadig har en monopolstatus på operativsystemer til computere (Microsoft Windows). IT-POL er af den opfattelse, at mange folk i dag udelukkende betaler for Microsoft Windows, fordi det automatisk er præinstalleret i størstedelen af de computere, som man kan købe. IT-POL foreslår en løsning, hvor computerne allerede ved købet har Microsoft Windows installeret, men at denne installation skal låses op ved hjælp af en licenskode, som kan købes af forhandleren. Hvis brugeren derimod ikke vil betale for Microsoft Windows, så kan brugeren ifølge IT-POL blot installere et andet operativsystem.

TDC finder det særligt relevant at pege på henholdsvis de overordnede udfordringer og praktiske barrierer for udviklingen af det europæiske informations-samfund fremover. TDC noterer sig i den forbindelse, at regeringens høringssvar til Kommissionen bør være af overordnet karakter, og forventer således, at mere specifikke spørgsmål adresseres direkte af de enkelte aktører i Kommissionens spørgeskemaundersøgelse.

TDC ser barriererne i forhold til videreudvikling af IKT både nationalt og i EU fordelt på to områder – udviklingen af henholdsvis infrastrukturen (nettene) og tjenester.

Diskussion om infrastrukturudviklingen har ifølge TDC primært været fokuseret på fremme af 'Next Generation Access'-net (NGA-net) i form af en bestemt teknologi. TDC noterer sig Kommissionens seneste initiativer på området i form af retningslinjerne for statsstøtte til NGA-net samt udkastet til henstilling om regulatorisk behandling af samme, som indebærer en lempelse for så vidt angår muligheden for direkte eller indirekte offentlig støtte. Fordi den opdaterede i2010-strategi ifølge TDC udgør rammen for de fremtidige politikker, opfordrer TDC til, at der på overordnet niveau arbejdes for, at henholdsvis konkurrence og investeringer er to sideordnede målsætninger, der skal sammentænkes.

I denne sammenhæng ser TDC et grundlag for, at man undersøger, om udvikling af nye teknologier bør føre til revision af de hidtidige forholdsvis detaljerede og rigide foranstaltninger, der skal sikre, at eksisterende forretningsmodeller og investeringer fortsat kan opretholdes. TDC anfører som et eksempel lanceringen af 'open networks'-modeller forskellige steder i Europa (Holland og Norge), som er baseret på 'Bit Stream Access'-lignende (BSA) løsninger snarere end på 'rå kobber'. Dette peger ifølge TDC på, at det kan være relevant på europæisk plan i henseende til udvikling og investering at give øgede muligheder for at udvikle infrastrukturen i takt med teknologi- og markedsudviklingen sammen med adgang til levering af (trådløs) bredbåndsgang. Det er ifølge TDC på dette forholdsvis konkrete niveau, at investeringer i infrastrukturudvikling kan tilgodeses på en måde, som også opretholder konkurrencemulighederne.

For så vidt angår tjenesteudviklingen (af pan-europæiske tjenester), er der ifølge TDC øget behov for at sikre en fleksibel og ubureaukratisk adgang til at åbne for nye anvendelsesmuligheder. Her kan brugen af mobiltelefoner som betalingsmiddel ifølge TDC være et eksempel. TDC anfører således, at krav om, at teleselskaber ved mobil betalingsformidling skal sidestilles med egentlige finansielle institutioner, er et krav, som ikke medfører øgede fordele eller sikkerhed for forbrugerne, men som til gengæld forsinker tilvejebringelse af nye tjenester. Grænseoverskridende e-handel kan ligeledes i TDC's optik blive vanskeliggjort ved den tiltagende tendens i flere medlemslande til at pålægge operatører krav om blokering af adgang til bestemte hjemmesider. Selv om sidstnævnte ifølge TDC umiddelbart kan være rimeligt begrundet, er det ikke desto mindre en bestræbelse, som grundlæggende går imod intentionerne i e-handelsdirektivets hjemlandsprincip ('country of origin'). Dette nedsætter dermed ifølge TDC incitamenterne for grænseoverskridende e-handel.

Samlet bør EU's styrkepositioner ifølge TDC understøttes ved at fastholde et åbent og frit konkurrencedrevet marked baseret på en veletableret og forudsigelig regulering, ligesom der ikke indgår offentlig støtte, hvilket ifølge TDC skal sikre markedsudviklingen. Samtidigt anfører TDC, at det offentlige kan være aktivt medvirkende til at tilvejebringe attraktive digitale tilbud, der kan øge den digitale

gevinst, herunder ved nøje at granske regulering af aktiviteter, som er baseret på tidligere forretningsmodeller og arbejds gange.

I forhold til brugerne bør der endelig ifølge TDC være fokus på tilvejebringelse af attraktive netbaserede løsninger og ydelser, hvor brugernes reelle behov sikres gennem konkurrencedrevne og gennemsigtige tilbud, og ikke gennem kunstigt fastsatte hastighedsgrænser gennem regulering eller tekniske restriktioner.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Meddelelsen er blevet præsenteret i Rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet den 23. oktober 2009, men er endnu ikke blevet drøftet i dette forum. De øvrige medlemsstaters konkrete holdninger kendes derfor endnu ikke. Det forventes imidlertid, at der vil være generel støtte til udarbejdelsen af en ny europæisk IKT-strategi, som afløser for i2010.

IT- og Telestyrelsen

Det svenske EU-formandskab afholder den 9.-10. november 2009 i Visby en høj-niveauekonference om emnet under titlen "Visby Agenda - Creating Impact for an eUnion 2015". Det forventes endvidere, at EU-formandskabet vil sætte vedtagelse af rådskonklusioner vedrørende emnet på dagsordenen for rådsmøde (transport, telekommunikation og energi) den 18. december 2008.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er enig i med Kommissionen i, at IKT er en hoveddrivkraft bag EU's økonomiske og sociale modernisering.

Regeringen er endvidere enig med Kommissionen i, at EU står over for vigtige beslutninger om, hvordan man skal opbygge en sammenhængende digital økonomi.

Regeringen har på den baggrund afgivet et dansk høringssvar til Kommissionen i forbindelse med dennes offentlige høring. I høringssvaret anføres det, at man fra dansk side særligt lægger vægt på følgende:

- At der fortsat er stort fokus på EU-borgernes digitale færdigheder.
- At det digitale indre marked styrkes, herunder gennem nedbrydelse eller minimering af barrierer for e-handel.
- At EU's konkurrenceevne styrkes gennem øget brug af IKT/internettet i forretningsmodeller.
- At EU kommer i front med at udvikle og implementere teknologiske løsninger med henblik på bedre velfærd og offentlige tjenesteydelser.
- At IKT-løsninger fremmes på områder, hvor det giver mærkbare effektivitetsforbedringer.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat om Kommissionens meddelelse er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. september 2009

IT- og Telestyrelsen